

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/196/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8712206657
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8712206657.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove vo veci žalobkyne W. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., Ul. A. č. XXX, zastúpenej JUDr. Jozefom Furčákom, advokátom vo Vranov n/Topľou, Ul. Puškinova č. 856/4, proti žalovanému: Generali poisťovňa, a.s. so sídlom Bratislava, Ul. Lamačská cesta č. 3/A, zastúpenej JUDr. Slavomírom Dubjelom, advokátom v Košiciach, Ul. Žriedlová č. 3, o určenie neplatnosti odstúpenia od poistnej zmluvy a o poistné plnenie s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 11C 74/2012 - 122 z 23.05.2014 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil, že poistenie zodpovednosti za škodu spôsobené prevádzkou motorového vozidla č. 8987066337 z 24.03.2010 uzavreté medzi žalobkyňou a žalovaným na motorové vozidlo značky Škoda Felícia, EČV: PP - 800 AC, bolo ku dňu 04.05.2010 a poistný vzťah ku dňu škodovej udalosti trval. Zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyňi náhradu trov konania vo výške 476,10 Eur a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vychádzal zo zistenia, že žalovaný predložil žalobkyňi návrh na uzavretie poistnej zmluvy pod č. 8987066337 týkajúcej sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Doba platnosti poistenia bola uvedená začiatkom poistenia 24.03.2010 o 12.00 hodine. Poistné malo byť platené dvakrát ročne k 24-tému dňu v mesiaci na účet poisťovateľa a prvá splátka mala byť uhradená do 23.04.2010. Žalobkyňa uhradila 05.05.2010 na účet žalovaného sumu 47,32 Eur. Žalovaný zaslal 19.05.2010 žalobkyňi potvrdenie o zodpovednosti pod č. 8987066337, kde súčasťou listu boli dva dokumenty, a to potvrdenie o poistení zodpovednosti a zelenú kartu, kde dátum vystavenia potvrdenia bol 17.05.2010 a doba platnosti poistenia zodpovednosti 24.03.2010 až 23.03.2011. Dňa 04.05.2010 o 10.45 hod. došlo k dopravnej nehode, pri ktorej žalobkyňa viedla predmetné motorové vozidlo Škoda Felícia, EČV: PP- 800 AC v M. na ulici A., počas jazdy dostatočne sa nevenovala vedeniu vozidla a narazila prednou ľavou časťou svojho vozidla do zadnej časti osobného motorového vozidla značky Renault Kangoo, EČV: PP - 822 BI. Celková škoda bola stanovená na sumu 7.000 Eur.

Žalovaný svojim konaním akceptoval návrh na uzavretie zmluvy a prijal uvedenú finančnú sumu, zaslal potvrdenia, ktoré sú vydávané pri splnení podmienky vzniku poistnej zmluvy a taktiež prijal oznámenie o škodovej udalosti, a to 10.05.2010. Konanie žalovaného nasvedčovalo tomu, že zmluva je platná a uzavretá a že táto zmluva je akceptovaná. Ak by 04.05.2010 žalobkyňa nebola účastníčkou dopravnej nehody, žalovaný by akceptoval všetky zmluvné podmienky a platby, pričom všetky úkony by vykonával tak, ako sa vykonávajú pri platnom právnom úkone.

Bolo preukázané, že biela a zelená karta sa vydáva bez ohľadu na úhradu poistného, pričom ide len o administratívny úkon, ktorý vyhodnocuje podporne technický systém. Nemožno sa stotožniť s vyjadrením žalovaného, že technické úkony nemôžu nahrádzať vôľu žalovaného, nakoľko uvedené

listiny, teda biela karta a zelená karta, vydáva výlučne poisťovateľ. Na týchto listinách sú uvedené údaje a to doba platnosti poistenia zodpovednosti a potvrdenie o poistení zodpovednosti, kde je uvedený držiteľ motorového vozidla, rodné číslo držiteľa motorového vozidla, evidenčné číslo držiteľa motorového vozidla s uvedenou dobou platnosti motorového vozidla a nejedná sa o dokument, ktorý vytlačí počítač len tak ako administratívny akt, ale tento dokument bol aj zaslaný zo strany žalovaného žalobkyni. V uvedenom prípade zo strany žalovaného došlo k prijatiu návrhu podľa § 792 ods. 2 Občianskeho zákonníka a to zaplatením poistného a následne zaslaním zelenej karty - medzinárodná automobilová poisťovacia karta a bielej karty - potvrdenie o poistení zodpovednosti pod č. 8987066337 s dobou platnosti od 24.03.2010 do 23.03.2011.

Ak pri riešení konkrétnej otázky vznikli pochybnosti o význame určitého ustanovenia obsiahnutého v tlačovom formulári, rozhodujúci orgán môže mať v § 43 odboru pre rozhodnutie v neprospech poisťiteľa, pretože tento porušil povinnosť dbať, aby sa odstránilo všetko, čo mohlo viesť k vzniku rozporov. Každý návrh poisťiteľa na uzavretie poistnej zmluvy možno prijať nielen výslovným prejavom vôle, ale aj zaplatením poistného, pričom ide o konkludentný prejav, pretože stačí zaplatiť poistné určené v návrhu a zaplatením poistného je prejavovaná vôľa druhej strany s uzavretím zmluvy. Preto bolo potrebné žalobe vyhovieť.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný.

Poukázal na to, že v návrhu poistnej zmluvy, ktorý bol predložený žalobkyni, bolo uvedené, že tento je platný do 23.04.2010 a považuje sa za prijatý, ak bude v lehote jeho platnosti riadne zaplatená prvá splátka poistného. Žalobkyňa teda návrh platne neprijala, keďže nespĺnila podmienku na jeho prijatie a poistná zmluva nemohla platne vzniknúť. Žalobkyňa mala pri predložení návrhu poistnej zmluvy jasne stanovené podmienky uzavretia poistnej zmluvy, a preto zo strany žalovaného v žiadnom prípade nemohlo dôjsť k uvedeniu žalobkyne do omylu.

Žalovaný doručil žalobkyni akceptáciu neuzavretia poistnej zmluvy z 11.06.2010. Platbu vo výške 47,32 Eur žalovaný zaslal späť žalobkyni, ktorá si túto úhradu prevzala 25.06.2010. Nemožno súhlasiť so záverom súdu prvého stupňa, že žalovaný akceptoval prijatie neplatného návrhu poistnej zmluvy. Žalobkyňa si bola vedomá, že poistná zmluva nevznikla a žalovaný jej úhradu vracia späť, a preto túto prevzala, na základe čoho uznala, že poistná zmluva nevznikla. Záver súdu prvého stupňa, že ak by 04.05.2010 žalobkyňa nebola účastníčkou dopravnej nehody, tak by žalovaný akceptoval všetky zmluvné podmienky a platby poistného, nie je preukázaný žiadnym dôkazným prostriedkom.

Žalobkyňa bola účastníčkou dopravnej nehody 04.05.2010, a preto oneskorene 05.05.2010, teda po dopravnej nehode zaplatila prvú splátku poistného. Je tu teda absencia náhodnej udalosti, pričom žalobkyňa konala účelovo a v rozpore s dobrými mravmi, keďže vedela, že táto platba by jej buď bola vrátená, alebo by došlo k omylu a poistné plnenie by jej bolo vyplatené. Súd prvého stupňa sa nezaoberal tým, že predmetom poistného vzťahu je poistenie náhodnej udalosti, pričom škodová udalosť vznikla pred uhradením poistného. Nie je preto naplnená základná podmienka poistného vzťahu a to náhodnosť škodovej udalosti.

Žalobkyňa konala v rozpore s dobrými mravmi, pričom dopravnú nehodu žalobkyne nemožno považovať za náhodnú udalosť. Súd prvého stupňa sa s touto námietkou rozporu v konaní žalobkyne s dobrými mravmi a s jej účelovým konaním nevyporiadal. Žalobkyňa bola účastníčkou dopravnej nehody 04.05.2010, platbu poistného zaplatila 05.05.2010 a 10.05.2010 ohlásila škodovú udalosť. Žalobkyňa mohla škodovú udalosť ohlásiť už 04.05.2010, čo však účelovo nespravila.

Žalobkyni, ako aj všetkým klientom poisťovne je pri prejavení vôle uzavrieť poistnú zmluvu, predložený návrh na uzavretie poistnej zmluvy. V prípade, že sa poistná zmluva uzatvára pri osobnom kontakte poisteného a poisťovateľa, alebo sprostredkovateľa poistenia, poistený priamo na mieste fyzicky podpisuje návrh na uzavretie poistnej zmluvy a dostáva bez ohľadu na to, že nebolo zaplatené poistné, rovnopis poistnej zmluvy s poistnými podmienkami, potvrdenie o uzavretí povinného zmluvného poistenia, teda bielu kartu, tzv. zelenú kartu a prípadne materiály, ktoré sa týkajú asistenčných služieb.

Poistnú zmluvu je však možné uzavrieť aj tak, že klientovi sa na základe poskytnutých údajov týkajúcich sa jeho osoby, ako aj poisteného vozidla zašle poštou návrh poistnej zmluvy spolu s uvedenými dokumentmi, kde akcept návrhu zmluvy je vykonaný zo strany klienta uhradením poistného v zmysle § 792 ods. 2 Občianskeho zákonníka a poistná zmluva vzniká úhradou tohto poistného.

V prvom prípade, teda pri podpise zmluvy a za fyzickej účasti klienta, tento dostane po podpise zmluvy bielu a zelenú kartu spolu s platobnými inštrukciami pre zaplatenie poistného. Poistná zmluva je v tomto prípade uzavretá dňom podpisu oboma zmluvnými stranami a poistné krytie vzniká prvým dňom nasledujúcim po uzavretí zmluvy, ak nebolo v zmluve dohodnuté, že poistné krytie vznikne už uzavretím poistnej zmluvy alebo neskôr. V prípade, ak nebude poistné zaplatené v lehote do 1 mesiaca po začatí plynutia poistenia, poistná zmluva zanikne po uplynutí jedného mesiaca v zmysle § 9 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z.z.

V prípade, ak je poistná zmluva uzatváraná až úhradou poistného na základe návrhu zmluvy zasielaného poštou, tak po zaregistrovaní e-mailovej alebo telefonickej žiadosti klienta, poisťovňa klientovi spolu s návrhom poistnej zmluvy zašle aj bielu a zelenú kartu spolu s platobnými inštrukciami pre zaplatenie poistného. V prípade, ak poistné nie je uhradené v lehote uvedenej v návrhu zmluvy, návrh ako taký zaniká, teda zmluva nevznikne a nevzniká ani povinnosť poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie. Ide o postup v súlade s § 792 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Doručenie bielej alebo zelenej karty spolu s návrhom na uzavretie zmluvy znamená, že žalovaný predpokladal, že žalobkyňa má záujem o uzavretie poistnej zmluvy a vykoná akcept návrhu zmluvy zaplatením poistného v lehote určenej na prijatie návrhu zmluvy. Tento postup bol prijatý z dôvodu, že v prípade, ak klient akceptuje zmluvu, mal by mať k dispozícii aj bielu a zelenú kartu hneď. Inak by musel počkať, kým systém poisťovateľa tieto doklady vygeneruje a zašle, čo by znamenalo, že klient by bol niekoľko dní bez týchto dokladov. Zaslanie alebo nezaslanie bielej a zelenej karty nemá teda vplyv na to, či poistná zmluva vznikla alebo nevznikla, pre určenie začiatku plynutia poistenia je dôležitý akcept návrhu poistnej zmluvy zaplatením poistného, nie zaslanie bielej alebo zelenej karty.

Žalobkyňa zaplatila prvú splátku poistného z dôvodu, ktorý už odpadol. Keďže platba by sa posudzovala ako bezdôvodné obohatenie, žalovaný jej platbu vrátil. Prvostupňový súd sa nevyporiadal s tým, ako mohol určiť, že poistenie je platné, keď poisťovateľ nedisponuje úhradou poistného. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa alebo rozsudok zmenil a žalobu zamietol.

Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadřila.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1,2 O.s.p. a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že nie sú podmienky pre potvrdenie, ani pre zmenu rozsudku, pretože tento bol vydaný na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, je nepreskúmateľný a navyše prvostupňový súd sa neriadil právnym názorom uvedeným v predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu v predmetnej veci, teda v uznesení č.k. 1Co 205/2013 - 94 z 28.11.2013.

Nepreskúmateľnosť rozhodnutia je potrebné vždy hodnotiť ako odňatie účastníkovi možnosti konať pred súdom, pretože tento v odvolacom konaní nemá možnosť reagovať na nepreskúmateľné závery súdu prvého stupňa, čím je zároveň daný dôvod na zrušenie rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Podľa § 702 ods. 1 Občianskeho zákonníka, na uzavretie poistnej zmluvy je potrebné, aby bol návrh prijatý v lehote, ktorú určil navrhovateľ a ak ju neurčil, do jedného mesiaca odo dňa, keď druhý účastník návrh dostal. Poistná zmluva je uzavretá okamihom, keď navrhovateľ dostane oznámenie o prijatí svojho návrhu.

Podľa § 44 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobudlo účinnosť. Mlčanie alebo nečinnosť strany samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu.

Včasné vyhlásenia urobené osobou, ktorej bol návrh určený, alebo iné jej včasné konanie, z ktorého možno vyvodit' jej súhlas, je prijatím návrhu (§ 43c ods. 1 Občianskeho zákonníka).

V predmetnej veci je potrebné aplikovať vyššie uvedené právne predpisy (teda príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka) a to tak ustanovenia všeobecnej povahy, ktoré sa týkajú úpravy prijatia návrhu na uzavretie zmluvy, ale predovšetkým ustanovenia špeciálnej povahy, ktoré sa týkajú uzavretia poisťnej zmluvy a prijatia návrhu na jej uzavretie v zmysle § 792 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

S týmito okolnosťami sa súd prvého stupňa nevyporiadal dôsledne a svoje rozhodnutie založil na nepreskúmateľných záveroch.

Predovšetkým je potrebné konštatovať, že žalobkyňa sa domáha určenia platného trvania poisťného vzťahu medzi účastníkmi, ktorý mal byť založený zmluvou pod č. 8987066337.

V tejto súvislosti bolo nepochybne preukázané, že návrh tejto poisťnej zmluvy bol žalobkyni predložený dňa 24.03.2010, pričom poisťné ako predpoklad uzavretia poisťnej zmluvy malo byť zaplatené do 23.04.2010, čo sa v danom prípade nestalo, nakoľko bolo nepochybne preukázané, že žalobkyňa zaplatila predmetné poisťné 05.05.2010.

Žalobkyňa tak konala po tom, čo 04.05.2010 bola účastníčkou dopravnej nehody so svojim motorovým vozidlom značky Škoda Felícia, EČV: PP - 800 AC, ktorú navyš podľa zistení súdu prvého stupňa aj zavinila.

Takéto konanie žalobkyne spočívajúce v zaplatení poisťného 05.05.2010 nemožno kvalifikovať ako konanie, ktoré by malo vzťah k poisťnej zmluve pod č. 8987066337 (ktorá je predmetom konania) z pohľadu riadneho uzavretia takejto poisťnej zmluvy, pokiaľ žalobkyňa nerešpektovala dátum 23.04.2010 ako posledný a hraničný termín pre zaplatenie poisťného, ktoré by mohlo mať za následok riadne uzavretie poisťnej zmluvy.

V tejto súvislosti možno súhlasiť s domnienkou uvedenou v odvolaní žalovaného, že išlo o účelové konanie žalobkyne, u ktorého vznikajú pochybnosti, či ide o konanie v súlade s dobrými mravmi, pokiaľ žalobkyňa zaplatila poisťné po poisťnej udalosti a za situácie, že bolo zrejmé, že udalosť, ktorá mala byť poisťnou udalosťou, už nastala. Na základe toho možno súhlasiť aj s ďalším názorom žalovaného uvedeného v jeho odvolaní, že akceptovaním takéhoto uzavretia poisťnej zmluvy pod č. 8987066337 by sa akceptovalo v skutočnosti vylúčenie náhodnej udalosti, ktorá jediná môže byť predmetom poistenia a môže byť kvalifikovaná ako poisťná udalosť. Nie je totiž dosť dobre možné si predstaviť účinnosť poisťnej zmluvy späťne po tom, čo škodová udalosť už nastala. Navyš, z postoja žalovaného a z jeho obrany v priebehu konania nepochybne vyplýva, že s takouto úpravou právnych vzťahov účastníkov rozhodne nesúhlasí.

Odvolací súd je toho názoru, že vydanie tzv. zelenej karty, alebo tzv. bielej karty, môže byť kvalifikované ako pochybenie žalovaného a nech boli motívy jeho konania akékoľvek, nemôže táto okolnosť (vydanie príslušných kariet) spolu so zaplatením poisťného 05.05.2010 (teda po tzv. poisťnej udalosti) spôsobiť platné uzavretie poisťnej zmluvy pod č. 8987066337, ktorá by mohla takýmto spôsobom vytvoriť poisťné krytie pre žalobkyňu aj vo vzťahu ku škodovej (poisťnej) udalosti zo 04.05.2010. Nie je vylúčené, že zaplatenie poisťného 05.05.2010 a vydanie spomínaných kariet, môže eventuálne zakladať vznik nejakého iného poisťného vzťahu, ale nie poisťného vzťahu, na ktorý by sa mohla žalobkyňa s úspechom odvolávať v súvislosti so škodovou udalosťou zo 04.05.2010.

Týmito úvahami, ktoré boli naznačené už v predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu v predmetnej veci sa však súd prvého stupňa neriadil a koncentroval svoju pozornosť na vydanie dokladov v podobe tzv. bielej karty a zelenej karty, čo samo o sebe postačilo súdu prvého stupňa pre záver o platnom uzavretí poisťnej zmluvy a to poisťnej zmluvy, ktorá zabezpečuje poisťné krytie žalobkyni aj za deň 04.05.2010, teda poisťnej zmluvy pod č. 8987066337.

Takéto úvahy súdu prvého stupňa nemožno hodnotiť ako vecne správne s poukazom na absenciu náhodnej udalosti a s poukazom na konkrétne podmienky, za ktorých mohla predmetná poisťná zmluva platne vzniknúť a ktoré žalobkyňa nedodržala.

Preto postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení a v zmysle tohto právneho názoru posúdi aj konanie žalobkyne v súvislosti s predmetnou škodovou udalosťou zo 04.05.2010 a v súvislosti so zaplatením poistného z 05.05.2010 vo vzťahu k poistnej zmluve pod č. 8987066337.

Až po takto vykonaných právnych úvahách a hodnotení konania účastníkov v predmetnej veci bude možné v tejto zákonne rozhodnúť.

V konečnom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolanie nie je prípustné.